

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΣΥΝΟΧΗΣ & ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ**

**Αθήνα
Αριθ. Εσωτ. Πρωτ.:**

Ταχ. Δ/ση: Δραγατσανίου 08
Ταχ. Κώδικας: 105 59 - Αθήνα
Πληροφορίες: Κ. Λιακόπουλος
Τηλέφωνο: 2144055235
e-mail: kostis.liakopoulos@gmail.com

ΠΡΟΣ: Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
Αθήνα

ΚΟΙΝ. : Πολιτική Γραμματεία Υπουργού
Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας

ΘΕΜΑ: «Συνεχίζεται και την νέα χρονιά η εξαίρεση των δήμων της Ευβοίας από την ένταξη τους στο πρόγραμμα σχολικών γευμάτων – Ανάγκη διασφάλισης της ποιότητας των σχολικών γευμάτων»

ΣΧΕΤ: Η αριθ. πρωτ. **6359/22-08-2024** Ερώτηση.

Σε απάντηση της σχετικής Ερώτησης, που κατατέθηκε στη Βουλή από την βουλευτή του ΠΑΣΟΚ – ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ κυρία Αικατερίνη Καζάνη, αναφορικά με το παραπάνω θέμα, σας γνωρίζουμε ότι:

Σύμφωνα με το άρθρο 12 του ν.4455/2017 (Α' 22), όπως αντικαταστάθηκε και ισχύει με το άρθρο 77 του ν.4756/2020 (Α' 235) και το Π.Δ. 77/2023 (Α' 130), το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής & Οικογένειας συντονίζει και εποπτεύει το διατροφικό πρόγραμμα «Σχολικά Γεύματα».

Το πρόγραμμα έχει ως αντικείμενο την εξυπηρέτηση αναγκών σίτισης μαθητών σχολικών μονάδων της πρωτοβάθμιας δημόσιας εκπαίδευσης με την κατάρτιση δημοσίων συμβάσεων. Με την αριθμ.Δ14/οικ.21446/488 (ΦΕΚ 1299/τ.Β'/12.04.2018) Απόφαση της Αναπληρώτριας Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και εν συνεχεία, με την παρ. 1 του άρθρου 83 του Ν.4611/2019 (ΦΕΚ 73/τ.Α'/17.05.2019), ανατέθηκε στον ΟΠΕΚΑ η υλοποίηση, εκτέλεση και διαχείριση του Προγράμματος.

Στο πλαίσιο της άνω αρμοδιότητας ο Οργανισμός, ενεργώντας ως εντολοδόχος του επιβλέποντος Υπουργείου, προέβη στην διενέργεια ανοικτού διαγωνισμού (Διακήρυξη 1/2024) με αντικείμενο την παροχή, σε ημερήσια βάση, υπηρεσιών παρασκευής ☐ συσκευασίας και διανομής ζεστών γευμάτων, σε μαθητές Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, για τα σχολικά έτη 2024-2025 και 2025-2026 με δικαίωμα προαίρεσης υπέρ της αναθέτουσας αρχής για την παράταση των συμβάσεων για ένα (1) ακόμα σχολικό έτος.

Ο προσδιορισμός των Τμημάτων της νέας Διακήρυξης (1/2024) και του αριθμού γευμάτων ανά Τμήμα, πραγματοποιήθηκε, λαμβάνοντας υπόψη και τον διαθέσιμο προϋπολογισμό, με τους ακόλουθους στόχους:

- Τη διατήρηση των Τμημάτων / περιοχών που είχαν ήδη ενταχθεί στο πρόγραμμα βάσει της προηγούμενης διακήρυξης.
- Την ενίσχυση αριθμού Γευμάτων σε υφιστάμενα Τμήματα με μεγάλη απορρόφηση του Προγράμματος.
- Την κάλυψη διαφορών που προέκυψαν λόγω αύξησης των εγγεγραμμένων μαθητών σε σχέση με τον προϋπολογισμένο αριθμό γευμάτων της τρέχουσας διακήρυξης.
- Την υποστήριξη των περιοχών της Θεσσαλίας που επλήγησαν, με αύξηση των χορηγούμενων γευμάτων από 12.179 σε 19.081 (+6.902 γεύματα)
- Την στήριξη πληθυσμιακών ομάδων με ιδιαίτερα κοινωνικά και γεωγραφικά χαρακτηριστικά και
- Την προσθήκη νέων Δήμων όπου υφίσταται εντονότερη χρεία κρατικής παρέμβασης, για τον προσδιορισμό των οποίων εφαρμόστηκε μοντέλο πολυκριτηριακής ιεράρχησης λαμβάνοντας υπόψη:

1. Τον αριθμό παιδιών ηλικίας 5-11 ετών που ανήκουν σε οικογένειες με εισόδημα (0-6.000 €).
2. Τον αριθμό ωφελούμενων του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος με τέκνα ηλικίας 5-11 ετών.
3. Τους εγγεγραμμένους ανέργους ΔΥΠΑ ηλικίας 25-45 ετών με παιδιά.
4. Τον Δυναμισμό Μισθωτής Απασχόλησης.
5. Τις Αποδοχές (Διάμεσος) μισθωτής απασχόλησης.
6. Τον αριθμό γυναικών (με μισθωτή απασχόληση) προς τον συνολικό αριθμό μισθωτών απασχολούμενων.
7. Την παιδική φτώχεια.

Ως εκ τούτου, το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, αυξάνοντας τα ποσά από τα 102 εκ. ευρώ το 2023 στα 115 εκ. ευρώ, θα διαθέσει σε χιλιάδες σχολεία σε 153 Δήμους (από 133 πέρυσι) της χώρας, εξασφαλίζοντας καθημερινά την παροχή σχολικών γευμάτων από 217.267 που στήριζε μέχρι πρότινος το πρόγραμμα σε 231.062.

Εφαρμόζοντας διαφορετικούς συντελεστές βαρύτητας στα ανωτέρω κριτήρια δημιουργήθηκαν διαφορετικά σενάρια κατατάξεων. Σύμφωνα με την ιεράρχηση, προστέθηκαν Δήμοι που εμφανίζονταν στην πλειονότητα των σεναρίων ή εμφάνιζαν μεμονωμένη υψηλή κατάταξη.

Όσον αφορά τους Δήμους της Π.Ε. Εύβοιας, πλην των δήμων Χαλκιδέων και Κύμης-Αλιβερίου που έχουν ήδη ενταχθεί στο πρόγραμμα, βρίσκονται σε χαμηλότερη κατάταξη στην πλειονότητα των σεναρίων και, ως εκ τούτου, δεν εντάχθηκαν στη διακήρυξη, δεδομένων και των περιορισμών του διαθέσιμου προϋπολογισμού.

Για τυχόν ένταξή τους θα πρέπει να πραγματοποιηθεί νέος διαγωνισμός καθώς και να ληφθεί υπόψη η ιεράρχηση των αναγκών παρέμβασης και για άλλους Δήμους που δεν έχουν ενταχθεί στο πρόγραμμα.

Ως προς τον έλεγχο ποιότητας κατά την παρασκευή και διανομή των σχολικών γευμάτων και για την εξασφάλιση της υγείας των μαθητών, οι διαδικασίες παραλαβής και ελέγχου των γευμάτων περιγράφονται στην ανωτέρω διακήρυξη (βλ. παράγραφο 6.3)

Έλεγχοι πραγματοποιούνται σε όλα τα στάδια παρασκευής, διανομής και παραλαβής των σχολικών γευμάτων.

- Ο έλεγχος κατά την παραλαβή των σχολικών γευμάτων γίνεται καθημερινά από την τριμελή Επιτροπή Παραλαβής που συγκροτείται σε κάθε σχολική μονάδα. Η Επιτροπή Παραλαβής παραλαμβάνει το σχετικό δελτίο αποστολής, ελέγχει την ώρα παράδοσης, την συνολική ποσότητα, τη θερμοκρασία, τις συνθήκες μεταφοράς, καθώς και το είδος του γεύματος.

Επιπλέον, η επιτροπή λαμβάνει δύο τυχαία γεύματα ως δείγματα, στα οποία ελέγχει τη συμμόρφωση ως προς τη σύνθεση των γευμάτων, τα μακροσκοπικά και οργανοληπτικά χαρακτηριστικά και τις απαιτήσεις συσκευασίας και επισήμανσης, όπως αυτές περιγράφονται αναλυτικά στην ανωτέρω Διακήρυξη. Στη συνέχεια, εφόσον καλύπτονται οι απαιτήσεις της σύμβασης, η επιτροπή παραλαβής συντάσσει πρακτικό οριστικής παραλαβής των γευμάτων. Εάν η επιτροπή διαπιστώσει ποσοτική ή ποιοτική απόκλιση συντάσσει πρωτόκολλο προσωρινής παραλαβής με παρατηρήσεις και την αιτιολογημένη κρίση της.

- Κατά την εκτέλεση του προγράμματος διενεργούνται έλεγχοι από κλιμάκια της Δ/νσης Επιθεώρησης του ΟΠΕΚΑ. Τα κλιμάκια του ΟΠΕΚΑ μπορούν να κάνουν διοικητικό έλεγχο ως προς την τήρηση του διατροφολογίου, ποσοτικό έλεγχο των μερίδων, μακροσκοπικό δειγματοληπτικό έλεγχο του γεύματος, θερμομέτρηση και έλεγχο ως προς τις συνθήκες μεταφοράς και το χρόνο παράδοσης.

- Οι ελεγκτές του ΟΠΕΚΑ, όπως και τα μέλη των τριμελών επιτροπών παραλαβής των σχολικών μονάδων, δεν έχουν αρμοδιότητα και δυνατότητα για πλήρη υγειονομικό έλεγχο. Γι' αυτό το λόγο, κατά την έναρξη υλοποίησης του Προγράμματος κάθε σχολική χρονιά ο ΟΠΕΚΑ γνωστοποιεί τα στοιχεία των αναδόχων και των σχολικών μονάδων στον ΕΦΕΤ και το Υπουργείο Υγείας (Δ/νση Δημόσιας Υγείας και Υγιεινής Περιβάλλοντος), με σκοπό τη διενέργεια ελέγχων για την τήρηση των γενικών απαιτήσεων υγιεινής και ασφάλειας και των λοιπών απαιτήσεων της νομοθεσίας περί τροφίμων και την κοινοποίηση των σχετικών πορισμάτων στον Οργανισμό.

Επισημαίνεται ότι η παραγωγή, μεταποίηση, συσκευασία, αποθήκευση, μεταφορά και διακίνηση των γευμάτων πραγματοποιείται με υγιεινό τρόπο και οι αντίστοιχες επιχειρήσεις τροφίμων θα πρέπει να εφαρμόζουν, διατηρούν και αναθεωρούν διαδικασίες HACCP, σύμφωνα με τις ισχύουσες υγειονομικές διατάξεις. Σύμφωνα με τη διακήρυξη του διαγωνισμού, τίθενται από τον ΟΠΕΚΑ πολύ αυστηρά πρότυπα διασφάλισης ποιότητας (βλ. παράγραφο 2.2.7), καθώς και αυστηρές τεχνικές προδιαγραφές (βλ. Παράρτημα Ι) - Συστήματα διαχείρισης ασφάλειας τροφίμων (HACCP) στις εγκαταστάσεις στις οποίες θα παρασκευάζονται και θα συσκευάζονται γεύματα και σύστημα ιχνηλασιμότητας τροφίμων με συγκεκριμένα ISO και πρότυπα. Ειδικότερα:

- Τα σχολικά γεύματα παράγονται την ίδια ημέρα με την διανομή (cook & serve), αποκλειόμενης της μεθόδου ψύξης ή προκατάψυξης.
- Τα γεύματα παραδίδονται στους μαθητές σε αεροστεγώς κλειστές ατομικές συσκευασίες.
- Το ψωμί και το φρούτο είναι συσκευασμένα σε κλειστά ατομικές συσκευασίες.
- Η μεταφορά των γευμάτων, γίνεται σε ειδικά θερμικά κιβώτια (θερμομποξ / ισοθερμικοί περιέκτες), ώστε να διατηρείται η προβλεπόμενη θερμοκρασία.
- Τα γεύματα προβλέπεται να παραμένουν σε θερμομποξ / ισοθερμικούς περιέκτες μέχρι την παράδοση στους μαθητές.

- Τα οχήματα μεταφοράς πληρούν όλους τους κανόνες υγιεινής και ασφαλούς διακίνησης προϊόντων και υπόκεινται σε ελέγχους από ειδικά κρατικά κλιμάκια.
- Η παραλαβή τους στις σχολικές μονάδες γίνεται από τριμελείς επιτροπές παραλαβής, οι οποίες ελέγχουν την θερμοκρασία των γευμάτων και μακροσκοπικά χαρακτηριστικά.

Περαιτέρω, ο ΟΠΕΚΑ, σε κάθε νέα διαγωνιστική διαδικασία αξιοποιεί την εμπειρία από τη διαχείριση του Προγράμματος και αναβαθμίζει τη διαδικασία της παρεχόμενης υπηρεσίας σε όλα τα στάδια. Ενόψει της έναρξης υλοποίησης του Προγράμματος για τα σχολικά έτη 2024-2025 και 2025-2026, έχουν ληφθεί επιπλέον πρόνοιες για τα εξής:

- Πλήρης εναρμόνιση με το ενωσιακό δίκαιο ως προς την τήρηση κανόνων υγιεινής στη διαδικασία παρασκευής, συσκευασίας και διανομής των γευμάτων,
- Ενίσχυση συνεργασίας με τους αρμόδιους ελεγκτικούς μηχανισμούς (ΕΦΕΤ, Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας και Υγιεινής Περιβάλλοντος του Υπουργείου Υγείας, Διευθύνσεις Δημόσιας Υγείας των Περιφερειακών Ενοτήτων),
- Απαιτήση για αναλυτική καταγραφή των σταδίων ελέγχου από τις επιτροπές παραλαβής,
- Ποινικές ρήτρες ανάλογα με το είδος της παρέκκλισης, τη σοβαρότητα αυτής, τυχόν επαναληψιμότητα και την αξία της σύμβασης, οι οποίες μπορεί να ανέλθουν έως του ποσού των τριακοσίων χιλιάδων ευρώ (300.000,00) ανά περιστατικό, επιπλέον πάντα της δυνατότητας που διαθέτει η Αναθέτουσα να κηρύξει έναν ανάδοχο έκπτωτο.
- Λήψη δειγμάτων από κλιμάκια Επιθεώρησης του ΟΠΕΚΑ, για εργαστηριακό έλεγχο με επιβάρυνση του αναδόχου,
- Συνεργασία ΟΠΕΚΑ με ΕΟΔΥ για διενέργεια τακτικών συστηματικών εργαστηριακών ελέγχων των γευμάτων που παραδίδονται προς κατανάλωση στα παιδιά με δαπάνες του αναδόχου.

Η ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΣΟΦΙΑ ΖΑΧΑΡΑΚΗ